

عنوان کتاب:

مدیریت از دیدگاه نهج البلاغه

مؤلف:

هادی فایق مرادیها

www.ketab.ir

میرشناسه	: فایق مرادیه، هادی، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدیریت از دیدگاه نهج البلاغه/ مولف هادی فایق مرادیه.
مشخصات نشر	: تهران : آرمان گرایان، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۴۴ ص.: مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۶۵۷-۷-۹ ریل ۲۵۰۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتانبه: ص. ۴۳۶ - ۴۴۴.
موضوع	: علین ابیطالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- مدیریت
موضوع	: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Management
موضوع	: علین ابیطالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- دیدگاه درباره مدیریت
موضوع	: -- Views on management ۱۱۱-۱۰۰ Ali ibn Abi-talib, Imam I,
موضوع	: مدیریت (اسلام)
	: Management -- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره	: ۲/۰۹/۳۸BP
رده بندی دیویی	: ۹۵۱۵/۲۹۱
شماره کتبخانی ملی	: ۲۶۳۵۸
اطلاعات رکورد	: فیا
کتبخانی	

میدان انقلاب، روبروی سینما بهمن پلاک ۱۳۶۰ واحد ۱۵ - ۹۱۲۲۳۷۴۷۱۵ - ۰۶۶۴۸۰۴۶۸ -

عنوان: مدیریت از دیدگاه نهج البلاغه

مولف: هادی فایق مرادیه

موسسه انتشاراتی آرمان گرایان - www.zolalesabz.ir

نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ: مجد

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۶۵۷-۷-۹

دیباچه:

نهج البلاغه مجموعه خطبه‌ها، نامه‌ها و سخنان کوتاه امام علی (علیه السلام) است که توسط سید رضی در اواخر قرن چهارم هجری گردآوری شده است. این کتاب به دلیل مضمون و شیوایی که دارد، «اخ القرآن» (برادر قرآن) نامیده شده است. چند نویسنده عرب فصاحت نهج البلاغه را ستودند. این کتاب به سه بخش خطبه، نامه و امثال تقسیم شده است. امام در بسیاری از خطبه‌ها مردم را به عمل به اوامر الهی و ترک محرمات دعوت می‌کند و در برخی از نامه‌ها خطاب به والیان، آنان را به رعایت حقوق مردم سفارش می‌کند. برخی در انتساب نهج البلاغه به حضرت علی علیه اسلام تردید کرده اند، اما از سوی دیگر بسیاری از علمای شیعه و برخی از علمای اهل سنت مانند ابن ابی الحدید معتزلی انتساب این کتاب را به حضرت علی علیه السلام صحیح می‌دانند. نویسندگان و مفاخر عرب این کتاب را الگویی برای خود قرار داده‌اند. نهج البلاغه مجموعه‌ای از خطبه‌ها، نامه‌ها و غیره است که از دستورات و فرامین حضرت علی علیه السلام است. حضرت علی علیه السلام امام اول شیعیان و کتاب وی یکی از کتبی است که باعث فخر شیعه (ع) است و باز هم عده ای معتقدند که سید رضی صرفاً این کلمات را جمع آوری کرده است. برخی از علمای شیعه برای اثبات صحت سخنان نهج البلاغه کتاب‌های زیادی در اسناد نهج البلاغه نوشته اند. نهج البلاغه به ۱۸ زبان ترجمه شده است. در مورد نهج البلاغه ت حضرت علی علیه السلام قات و ت حضرت علی علیه السلام قات زیادی نوشته شده که در برخی از آنها تا ۳۰۰ عنوان ذکر شده است. نهج البلاغه در دوران معاصر به ویژه پس از انقلاب اسلامی مورد توجه قرار گرفته و کتاب‌ها، مقالات و پایان نامه‌های زیادی در این باره نوشته شده است. برخی استدلال کرده اند که نهج البلاغه یکی از کتاب‌هایی است که امروزه در کنار قرآن همواره در خانه‌های شیعیان یافت می‌شود. همچنین در این سال‌ها سازمان‌ها و نهادهای مختلف همایش‌ها و نشست‌های زیادی در مورد نهج البلاغه برگزار کردند. ضمناً درسی به نام نهج البلاغه برای اساتید و مدرسان تدوین شد. امید است این کتاب رهگشای دوستان علم و نویسندگان در رشته مدیریت باشد.

و من الله توفیق

هادی فایق مرادی‌ها

فهرست

عنوان شماره صفحه

۵.....	دیباچه:
۱۶.....	فصل اول: درباره نهج البلاغه
۱۷.....	معرفی
۱۹.....	ارزش و اعتبار کتاب
۲۲.....	حضرت علی علیه السلام
۲۴.....	حضرت علی علیه السلام در قرآن و حدیث
۲۸.....	آیان قرآن کریم در شأن حضرت علی علیه السلام
۲۸.....	آیات نازل شده در شأن شخص حضرت علی (ع)
۳۳.....	آیات نازل شده در شأن او و اهل بیت
۳۸.....	آیات نازل شده در شأن او و بزرگان صحابه
۴۰.....	آیات نازل شده در شأن او و دشمنانش
۴۲.....	حضرت علی علیه السلام در احادیث
۴۳.....	خصایل کلام حضرت علی علیه السلام
۴۵.....	اولین گردآورندگان
۴۶.....	سید رضی
۴۷.....	زمینه‌های پیدایش نهج البلاغه
۴۸.....	علت انتخاب نام نهج البلاغه
۴۹.....	محورهای اصلی نهج البلاغه
۴۹.....	۱-خطبه‌ها:
۵۰.....	منابع و اسناد تالیف
۵۴.....	فصل دوم: مبانی و مفاهیم مدیریت
۵۴.....	مفاهیم کاربردی

مدیریت	۵۵
تعاریف مدیریت و سازمان	۵۵
سازمان	۵۵
مفهوم شناسی	۵۶
۱۲. اثربخشی (Effectiveness)	۵۷
اثربخشی عبارت است از: درجه یا میزان نیل سازمان به اهداف تعیین شده «همان، ص ۱۰۲»	۵۷
محور اساسی اثر بخشی، انجام کارها به شیوه صحیح است.	۵۷
۳. بهره وری (Productivity)	۵۷
۴. وفاداری کارکنان (Employees Loyalty)	۵۷
۵. تعهد سازمانی (Organizational Commitment)	۵۷
۶. جو سازمانی (Organizational Atmosphere)	۵۸
انواع عوامل و مؤلفه‌های مؤثر بر افزایش بهره وری سرمایه‌های سازمانی	۵۸
شاخص‌های تأثیر گذار در بهره وری سرمایه‌های انسانی	۵۹
۱. اثربیت نیروی انسانی	۵۹
۲. احترام و ارزش نهادن به انسان	۶۰
۳. مهربانی به افراد	۶۰
۴. معاشرت با افراد در سازمان	۶۱
۵. جلب رضایت کارکنان	۶۱
۶. ایجاد محیط سالم در سازمان	۶۲
۷. تقویت روحیه کارکنان	
۸. تشویق	
۹. از بین بردن محیط ترس و جایگزینی محیط اعتماد به افراد	۶۲
سازمان هماهنگی عقلایی	۶۵
نظریه‌های مدیریتی بعد از سال ۱۷۵۰ تا کنون (از ۱۷۵۰ تا ۲۰۰۳)	۶۷

۶۸	 نظریه‌های عمومی سازمان و مدیریت
۶۸	 مکتب کلاسیک سنتی
۶۸	 نظریه مدیریت علمی
۶۹	 نظریه فرایندی مدیریت
۷۰	 نظریه بوروکراسی
۷۱	 بخش سوم: مکتب نو کلاسیک-روابط انسانی
۷۲	 بخش چهارم: مکتب ساختارگرایان
۷۳	 بخش پنجم: نگرش اقتضایی
۷۴	 پیدایش مدیریت اقتضایی
۷۵	 محیط و عدم اطمینان محیطی
۷۶	 مدیریت بر مبنای شرایط
۷۶	 ابعاد مدیریت اقتضایی
۷۸	 مکتب کمی مدیریت
۷۸	 بخش ششم: تصمیم‌گیری
۷۹	 انواع تصمیم‌گیری
۸۰	 بخش هفتم: نظریه‌های مبتنی بر کارایی
۸۰	 مدیریت علمی (تیلور)
۸۲	 بخش هشتم: مکتب روابط انسانی یا رفتار سازمانی
	 ادراک و نقش آن در رفتار سازمانی
۸۵	 انگیزش
۸۶	 سیستم اجتماعی یا گروه
۸۸	 مفاهیم اصلی گروه
۹۱	 بخش نهم: سیستم اجتماعی-فنی کار
۹۲	 بخش دهم: سازمان به عنوان سیستم

۹۴.....	طبقه بندی سیستم ها
۹۷.....	سیستم های اطلاعاتی
۹۸.....	اهمیت سیستم های اطلاعاتی
۹۸.....	تعریف اطلاعات
۹۹.....	تعریف سیستم اطلاعاتی
۹۹.....	تاریخچه استفاده از اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی
۱۰۰.....	اجزاء سیستم اطلاعات
۱۰۱.....	انواع سیستم های اطلاعات
۱۰۳.....	اهمیت مدیریت اسلامی
۱۰۵.....	تعریف مدیریت اسلامی
۱۰۵.....	نقش دین اسلام در عرصه مدیریت و دانش آن
۱۰۹.....	نظام مدیریت اسلامی
۱۰۹.....	ساختار نظام مدیریت اسلامی
۱۱۰.....	استقرار عملی نظام مدیریت اسلامی
۱۱۱.....	مدیریت ژاپنی
۱۱۳.....	تاریخچه مدیریت ژاپنی
۱۱۳.....	مفروضات اولیه مدیریت ژاپنی
۱۱۶.....	تصمیم گیری در مدیریت ژاپنی
۱۱۷.....	دریافت واکنش و بازخورد آن ها
۱۱۸.....	مزایا و معایب تصمیم گیری ژاپنی
۱۲۰.....	آموزش در سیستم مدیریت ژاپنی
۱۲۱.....	مدیریت ژاپنی مدیریت ناب
۱۲۲.....	اصول مدیریت ناب
۱۲۵.....	نگرش اسلامی و فرایندهای مدیریت

۱۲۵.....	مدیر (مجتهد)
۱۲۶.....	مدیر غیر مجتهد
۱۲۹.....	نامه امیرالمؤمنین (ع) به مالک اشتر نخعی
۱۵۴.....	مدیریت در اسلام و مصادیق آن
۱۵۵.....	مدیریت اسلامی:
۱۵۶.....	تفاوت مدیریت اسلامی و غیر اسلامی:
۱۵۷.....	اخلاق مدیران در اسلام:
۱۵۸.....	مقایسه مدیران در مکتب اسلام و سایر مکاتب:
۱۶۳.....	نگرش به حکومت و مدیریت از منظر امام علی (ع)
۱۶۳.....	۱. امانت بودن مسئولیت و مدیریت
۱۷۰.....	امانت داری از منظر قرآن
۱۷۱.....	امانت داری از نگاه ائمه معصومین (ع)
۱۷۶.....	۲. ارزش ابزاری حکومت و مدیریت
۱۷۹.....	۴. سلسله مراتب و مشارکت در مسئولیت‌ها
۱۸۲.....	۵. مسئولیت؛ فرصتی اخلاقی و معنوی
۲۶۰.....	مدیریت اسلامی و ضرورت توجه به آن در نظام اسلامی
.....	ضرورت توجه به مدیریت در کشور
.....	جایگاه اسلام در مدیریت
.....	شیوه تحلیل مسائل مدیریت
.....	چیستی مدیریت
.....	بایسته های مدیریت
.....	تفاوت نگرش اسلام با نگرش غیراسلامی در هدف گذاریها
.....	تفاوت نگرش اسلام در طراحی و برنامه ریزی اهداف
.....	هدف زندگی از دیدگاه قرآن

- ۱- هدف مقدماتی و کوتاه مدت
 ۲- هدف میان مدت
 ۳- هدف نهایی

نقش تربیت اسلامی در مدیریت

تربیت

مسئله تربیت

اول- امکان تربیت:

دوم- تربیت پذیری انسان:

سوم - ارزش تربیت:

چهارم - هدفداری تربیت:

پنجم - شناخت عوامل تربیت:

بررسی و شناخت تربیت از دیدگاه نهج البلاغه

ویژگی های نظام تربیتی در نهج البلاغه

نمودهای مدیریتی جامعه ما

مکتب ها و تئوریهای مدیریت:

مکتب کلاسیک:

نئوکلاسیک و نئودوستی صنعتی:

مکتب نوین مدیریت یا مکتب مبنی بر تئوریهای سیستمها:

سازماندهی

تعریف سازمان از دیدگاههای مختلف:

خصوصیات سازمانهای غیر رسمی:

«ترکیب سازمان رسمی»

مناطق مدیریت (Management Zones)

بوروکراسی (Bureaucracy):

مارکسیسم و بوروکراسی:

دین و مدیریت دنیا

۱ - معرفی اجمالی

۲ - دنیا مزرعه آخرت

۳ - جایگاه دین

۴ - احتیاج به دین از نگاه امام خمینی

۵ - نفوذ استعمار بین مسلمین

۶ - نظم جهانی با تعالیم دین

۷ - زمینه سازان قسط و عدل

۸ - مامورین قیام به قسط

مشترکات دین

۱. عالم نشانه خداست

۲. دکرین حق هستی

۳. حرکت کاروان هستی به سوی خداوند

۴. موعود گرایی

۵. تمرکز بر معارف فرادینی

۶. جهان عاری از فساد، فساد و سلاح های کشتار جمعی

۷. عدالت در برخورد با تروریسم

۸. ضرورت مقابله با مدارس ضلال و ضرورت تاسیس دانشگاه بشریت

مهم بودن مدیریت در اسلام

رابطه دین و مدیریت

دیدگاه نهج البلاغه درباره «حکومت و حکومت داری و رهبری»

رابطه دین با معارف بشری

رابطه دین با مدیریت

خصوصیات مدیریت اسلامی

تفاوت های اساسی میان مدیریت اسلامی و مدیریت رایج

رابطه علم و دین و «علم دینی»:

سازمان مداری در مدیریت رایج و معمول:

انسان مداری در مدیریت اسلامی

مدیریت در نهج البلاغه ۲۶۲

۱- خصوصیات و معیارهای تخصصی ۲۷۱

علم و دانش ۲۷۱

حسن تدبیر ۲۷۷

سعه صدر ۲۷۷

شایستگی و کفایت ۲۷۸

نظم و انضباط ۲۷۸

حسن سابقه ۲۷۸

داشتن پشتکار و دوری از تنبلی ۲۷۹

تند ذهنی و داشتن حافظه قوی ۲۷۹

پاکی و صلاحیت خانوادگی ۲۸۰

داشتن قدرت تشخیص و تجزیه و تحلیل ۲۸۰

آینده نگری ۳۰۹

بلندی همت ۳۱۸

قدرت و توانایی ۳۱۸

استقامت در برابر مشکلات ۳۱۹

قاطعیت ۳۱۹

شجاعت ۳۱۹

خصوصیات و معیارهای ارزشی ۳۲۰

- سخاوت ۳۲۰
- وفاداری ۳۲۰
- تواضع و فروتنی ۳۲۰
- تسلط بر خشم ۳۲۱
- عدالت و انصاف ۳۲۱
- گشاده رویی ۳۲۲
- ۳۲۲ میانه روی در درشتی و نرمی
- رفق و مدارا ۳۲۳
- ۳۲۹ عنایت به کارکنان
- صبر و بردباری ۳۳۰
- ۳۳۴ طرد سخن چین
- ۳۳۴ طرد چاپلوس
- ۳۳۵ خوش بینی نسبت به دیگران
- ۳۳۵ عیب پوشی و پرهیز از عیب جویی
- ارتباط مستقیم با کارکنان ۳۳۶
- پرهیز از غرور و تکبر ۳۳۷
- گذشت و پوزش پذیری ۳۳۸
- وفای به عهد ۳۳۸
- جاذبه و دافعه ۳۳۸
- صداقت ۳۳۹
- اعتماد به نفس ۳۴۰
- مشورت کردن ۳۴۰
- احتیاط و دقت در قضاوت ۳۴۲
- ۳۴۲ خصوصیات و معیارهای مکتبی

تقوی ۳۴۲

امید به پاداش الهی داشتن و بیمناک از عذاب او بودن ۳۴۳

اطاعت از او امر خدا و یاری کردن او ۳۴۴

توانایی در کنترل نفس ۳۴۴

توکل بر خدا ۳۴۵

مسئولیت در قبال جامعه ۳۴۷

مهربانی با ضعیفان و قاطعیت با قدرتمندان ۳۴۷

خیرخواهی ۳۴۸

داشتن آرمان ۳۴۸

اهمیت دادن به نماز ۳۴۹

عبرت از گذشتگان ۳۴۹

یاور ظالمان نبودن ۳۵۰

امتیاز ندادن به خویشان و اطرافیان ۳۵۰

صرفه جویی در اموال عمومی ۳۵۰

عدم همکاری در اعمال خلاف ۳۵۱

پرهیز از سوء استفاده از مقام ۳۵۱

فهرست منابع : ۳۵۲